

Hoe zit het met het recht van wie niet besmet wil worden?

Door [Paul Hekkens](#) - 22 augustus 2020

Geplaatst in [Coronavirus](#) - [Recht](#)

Wie sterft, diens lichamelijke integriteit is letterlijk aangetast. Het lichaam desintegreert immers na het overlijden. Zelfs de lichamelijke integriteit van het gemummificeerde lichaam van Vladimir Lenin is aangetast en het nooit meer wat het was, toen het nog leefde. Letterlijk genomen is lichamelijke integriteit dus een heel breed begrip.

Voor wie bijvoorbeeld een gevangenisstraf of een verplichte quarantainemaatregel moet uitzitten, heeft dat ook een uitwerking op het lichaam: de conditie verslechtert, men voelt zich lamlendig. Omdat dit niet vrijwillig gebeurt, zou je kunnen stellen dat de lichamelijke integriteit niet alleen in letterlijke zin, maar ook in juridische zin wordt aangetast. Bijvoorbeeld, als folteren de lichamelijke integriteit aantast, dan doet [islatiefolter](#) dat ook. In juridische zin dient die isolatie veel omvattend te zijn.

Omdat men in gevangenis bezoeken heeft, geldt gevangenisstraf niet als isolatiefolter, en dus ook niet in juridische zin als een aantasting van de lichamelijke integriteit, wat het in letterlijke zin natuurlijk wel is. Je kunt je afvragen hoe dat dan zat bij de bewoners van zorginstellingen, toen die maandenlang geen familie over de vloer kregen. Was dat dan wel isolatiefolter?

Hoe zit het met het recht van wie niet besmet wil worden?

Verplichte quarantaine

Aantasting van de lichamelijke integriteit is geen juridisch vergrijp, als daar een wettelijk basis voor bestaat. Tot 2008 had Nederland een aparte quarantainewet. Nu valt een eventueel in te stellen quarantaineplicht onder de Wet publieke gezondheid. De burgemeester moet dan een beschikking ondertekenen die aangeeft dat een bepaald persoon in isolatie of quarantaine moet. Vervolgens kan de officier van justitie eigenhandig deze maatregel ongedaan te maken, door de beschikking niet voor te leggen aan de rechter. Wordt die wel voorgelegd, dan kan ook de rechter de beschikking alsnog ongedaan maken.

Het recht om niet besmet te worden

Wat hier opvalt, is dat quarantaine puur als een kwestie van publieke gezondheid wordt opgevat, en dat mensen die eventueel besmet worden door iemand die weigert in quarantaine te gaan, op geen enkele manier geen partij zijn. Nogal wat mensen, ook Tweede Kamerleden denken: verplichte quarantaine, dat is helemaal niet nodig. En misschien heeft [Pierre Capel](#) wel gelijk als hij zegt dat covid-19 door de WHO onterecht op de A-lijst is gezet, de lijst van besmettelijke ziekten waarbij de kans op overlijden meer dan 50 procent is. Zo dodelijk is covid-19 nu ook weer niet.

Maar mij gaat het hier even om het principe. Als iemand die overduidelijk positief getest is (daar schijnen gradaties in te bestaan), andere mensen besmet door niet in quarantaine te gaan, dan vind ik dat verwijtbaar gedrag, en dan mogen daar juridische consequenties aan vastzitten.

De lichamelijke integriteit van wie besmet wordt

Als een besmettelijk iemand vanwege een infectie de gezondheid, en misschien wel het leven of de gezondheid van anderen in gevaar brengt, dan is dat ook in juridische zin op te vatten als een aantasting van de lichamelijke integriteit van degenen die besmet worden. In feite is het erger: het is een soort passief geweld. Juridisch gezien valt dat onder grove nalatigheid.

Momenteel is de aandacht erg gericht op de vrijheid van de reeds besmette, en daardoor besmettelijke persoon. Maar hoe zit het met de vrijheid, de lichamelijke integriteit, de gezondheid, en het naakte overleven van degene die besmet wordt? Mag ik daar juridisch gezien ook enige aandacht naar uitgaan? Of gaat het bij corona alleen maar nog om de publieke kudde, en doet het private individu er niet meer toe?